

Kotkan opiston
Lasten ja nuorten taidekoulun
taiteen perusopetuksen
yleisen oppimäärän
mukainen opetus suunnitelma

Hyväksytty Kotkan kaupungin
koulutuslautakunnassa 13.06.2006

Sisältö

1. Kotkan opiston toiminta-ajatus ja taiteen perusopetus	3
1.1. Kotkan opiston toiminta-ajatus	3
1.2. Taiteen perusopetuksen tehtävä	3
2. Arvopohja	3
2.1. Kotkan opiston toimintaa ohjaavat arvot	3
2.2. Oppimiskäsitys, opiskeluympäristö ja työtavat	3
2.2.1. Oppimiskäsitys	3
2.2.2. Opiskeluympäristö	4
2.2.3. Työtavat	4
3. Taiteen perusopetuksen opintojen eteneminen ja opintojen määrä	5
3.1. Opintojen eteneminen	5
3.2. Opintojen hyväksilukeminen	5
4. Opetusjärjestelyt	5
4.1. Opettajat	5
4.2. Tilat ja opetusjärjestelyt	5
4.3. Ryhmäkoko	6
4.4. Oppilaaksi ottaminen	6
4.5. Opintojen jatkuvuus	6
4.6. Opintojen keskeytyminen	6
4.7. Lukukausimaksut	6
4.8. Vapaaoppilaspaikat	6
4.9. Vastuukysymykset	6
4.10. Oppilaiden vakuutukset	7
4.11. Yhteistyö muiden tahojen kanssa	7
5. Arviointi	7
5.1. Arvioinnin tehtävä ja keinot	7
5.2. Opiskelija-arviointi	7
5.3. Oppilaitos-arviointi	7
6. Todistus	8
7. Tavoitteet ja keskeiset sisällöt taiteenaloittain	9
7.1. Musiikki	9
7.2. Sanataide	11
7.3. Tanssi	13
7.4. Esittävät taiteet	14
7.4.1. Sirkustaide	14
7.4.2. Teatteritaide	15
7.5. Visuaaliset taiteet	16
7.5.1. Kuvataide	16
7.5.2. Käsityö	17

1. Kotkan opiston toiminta-ajatus ja taiteen perusopetus

1.1. Kotkan opiston toiminta-ajatus

Kotkan opisto tukee elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yksilön persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisöissä sekä edistää kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja moniarvoisuuden toteutumista yhteiskunnassa. Se tarjoaa paikallisten sivistystarpeiden pohjalta mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja jatko-opintovalmiuksien kehittämiseksi.

Kotkan opistossa taiteen perusopetusta annetaan lapsille ja nuorille Lasten ja nuorten taidekoulussa sekä aikuisille opiston opintoryhmissä.

Opetusta annetaan Opetushallituksen 30.3.2005 vahvistaman Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden (11/011/2005) mukaisesti. Toiminta perustuu lakiin ja asetukseen taiteen perusopetuksesta (Laki 633/1998, asetus 813/1998)

1.2. Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää opetusta, joka samalla antaa opiskelijalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua alan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksessa annetaan opiskelijalle mahdollisuus opiskella pitkäjänteisesti omien taipumustensa ja kiinnostuksensa mukaisesti sekä luoda edellytykset elinikäiselle taiteiden harrastamiselle. Opetuksen tavoitteena on, että opiskelijat voivat taiteen tuntemuksellaan vaikuttaa yhteiskunnan arvoihin ja sitä kautta koko yhteiskuntaan ja sen ilmapiiriin. Opetuksen tehtävänä on kansallisen käsi- ja taideteollisuuskulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen.

2. Arvopohja

2.1. Kotkan opiston toimintaa ohjaavat arvot

Toimintaa ohjaavia arvoja ovat kokonaispersoonallisuuden kehittäminen, tieteenomaisuus, opinnollisuus, puolueettomuus, vapaus, sivistyksellinen tasa-arvo, yhteisöllisyys, kansainvälisyys ja kestävä kehitys.

Taiteen perusopetuksessa arvostetaan ihmisen kokonaisvaltaista kehitystä, persoonallisuuden eheyttä, vastuullista omatoimisuutta, aloitteellisuutta ja luovuutta. Ilmaisetessaan itseään taiteen keinoin ihminen oppii arvottamaan ja arvioimaan itseään ja ympäristöään. Hän tiedostaa itselleen merkityksellisiä elämän sisältöjä ja ilmaisee niitä taiteen keinoin.

2.2. Oppimiskäsitys, opiskeluympäristö ja työtavat

2.2.1. Oppimiskäsitys

Opetuksen tavoitteena on tukea opiskelijan taiteellista oppimista niin, että hän oppii yhdistämään yksilöllisen kokemuksensa käsitteelliseen ajatteluun ja ymmärtää, että kokemus ja käsitteellistäminen ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa. Taiteellisen oppimisen tietopohja muodostuu opiskelijan havainnoista, tunteista, ajatuksista, tiedoista, taidoista ja ilmaisusta.

Tavoitteena on käynnistää opiskelijan itseohjautuva ja luova oppimisprosessi, jossa kokeilu ja leikkimielisyys ovat mukana ja epäonnistuminenkin on askel uuden löytämiseen. Opiskelijaa ohjataan tutkivaan ja toiminnalliseen oppimiseen sekä yksin että ryhmässä. Tavoitteena on, että opiskelija asettaa itse ongelmat, käsittelee tietoa ja muodostaa käsityksiä. Opiskelijaa kannustetaan rohkeuteen oppimisprosessissaan.

Opiskelija on aktiivinen tiedon käsittelijä. Uusi tieto rakentuu opiskelijassa aiempien kokemusten ja käsitysten pohjalta. Tavoitteena on antaa valmiuksia ratkaista ongelmia omaan arvostelukykyyn luottaen ilman valmiita sääntöjä tai kaavoja.

2.2.2. Opiskeluympäristö

Opiskeluympäristö tarkoittaa fyysistä, henkistä ja sosiaalista tilaa, jossa oppiminen tapahtuu. Edellisten lisäksi opiskeluympäristöön vaikuttaa opetussuunnitelma ja opetusmenetelmät.

Fyysinen oppimisympäristö

Opetustilat ja työvälineet ovat riittävät ja asianmukaiset monipuolisten taiteellisten töiden suunnitteluun ja valmistukseen. Ergonomisuus ja työturvallisuus otetaan huomioon kaikessa toiminnassa. Opiskeluympäristö ei rajoitu vain luokkatiloihin, vaan se laajenee myös ulkopuoliseen toimintaympäristöön. Tällaisia toimintaympäristöjä ovat mm. luonto, oppilaan elinympäristö ja työelämän yhteydet sekä erilaiset tapahtumat ja näyttelyt ja toiminta kulttuurilaitoksissa. Oppimateriaalia päivitetään jatkuvasti ajanmukaiseksi.

Tietotekniikka ja verkkoympäristö

Opetuksessa ohjataan opiskelijaa käyttämään hyväksi tietoteknisten välineiden suomia mahdollisuuksia tiedon hankinnassa, vuorovaikutuksessa ja omassa ilmaisussa.

Henkinen opiskeluympäristö

Oppimisilmapiiri on avoin, myönteinen ja jokaisen persoonallisuutta kunnioittava. Yhdessä opiskelijoiden ja opettajien välisen vuorovaikutuksen avulla pyritään luomaan esteettinen ja virikkeellinen opiskeluympäristö.

Monipuolisten opetusmenetelmien käyttö mahdollistaa opiskelijalle aktiivisen, omakohtaisen ja tutkivan oppimisen prosessin. Taiteen perusopetuksessa oppiminen ja työskentely sosiaalisena tapahtumana on keskeistä. Kestävän kehityksen periaatteet otetaan huomioon kaikessa toiminnassa.

2.2.3. Työtavat

Opiskelu tapahtuu pääosin sosiaalisessa vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Jokainen opiskelija on sekä tiedon- että taidonhankkijana tai käsittelijänä itsenäinen toimija. Työtapojen valinnoilla tuetaan opiskelijan oppimista ja ohjataan häntä tunnistamaan ja tiedostamaan omaa oppimisprosessiaan. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuuksia monipuolisten materiaalien ja työtapojen avulla löytää persoonallinen tapa ilmaista itseään.

Oppimisprosessi Kotkan opiston taiteen perusopetuksessa etenee pääsääntöisesti kokemuksen tai elämyksen kautta toimintaan, jonka jälkeen ja aikana tapahtuu käsitteellistämistä ja arviointia. Opintojen eri vaiheissa koko ryhmä kokoontuu opettajan johdolla arvioimaan sekä prosessin ja teosten etenemistä että lopputulosta.

Opiskelijoiden kiinnostus ja toiveet otetaan huomioon opetusta suunniteltaessa.

3. Taiteen perusopetuksen opintojen eteneminen ja opintojen määrä

3.1. Opintojen eteneminen

Kotkan opiston Lasten ja nuorten taidekoulussa opinnot etenevät pääsääntöisesti seuraavan taulukon kuvaamalla tavalla. Joissakin taiteen perusopetuksen aineissa näitä opintoja edeltävät taiteen varhaiskasvatuksen tai valmentavat opinnot (mm. musiikissa ja tanssissa). Taiteen perusopetuksen opinnot kestävät oppiaineesta riippuen vähintään kuusi vuotta, siten että yleisen oppimäärän mukaisten opintojen kokonaismäärä on lasten ja nuorten osalta 500 opetustuntia ja se koostuu 10 opintokokonaisuudesta.

Opintovuosi	opetustunteja/ opintokerta	opetustunteja/ lukuvuosi	opiskelijan ikä	Opintojen sisältö
1	2	50	7-9	Perusteet
2	2	50	8-10	Perusteet
3	3	75	9 -11	Perusteet
4	3	75	10-13	Perusteet
5	4	100	11-16	Työpajat
6	4	100	12-18	Työpajat
3-6		25 - 50	9-19	Taiteiden välisyys ja erikoiskurssit

Opintovuosi käsittää syys- ja kevätlukukauden. Opintojen kesto riippuu aloitusiästä. Oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Opetusta voidaan myös järjestää periodeina.

3.2. Opintojen hyväksilukeminen

Kotkan opiston Lasten ja nuorten taidekoulussa luetaan hyväksi muissa oppilaitoksissa suoritettujen taiteen perusopetuksen yleisen tai laajan oppimäärään mukaiset opinnot sekä kyseisellä taiteenaloilla että rinnakkaisilla taiteenaloilla (taiteidenvälisyys).

4. Opetusjärjestelyt

4.1. Opettajat

Kotkan opiston taiteen perusopetuksen opettajilta edellytetään lakien ja asetustusten (Laki vapaasta sivistystyöstä 632, Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998 ja Asetus 986/1998) mukainen vapaan sivistystyön tai taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus.

4.2. Tilat ja opetusjärjestelyt

Opetus toteutetaan pääsääntöisesti Kotkan opiston tiloissa ja järjestämänä tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Opetustilat ovat työturvallisesti ja asianmukaisesti varustetut, mikä edellyttää mm. asianmukaisia ilmastointi ja valaistusolosuhteita, monipuolisia sekä kovien että pehmeiden materiaalien käyttöön soveltuvia kalusteita ja työvälineitä, useita vesipisteitä, riittäviä varasto- ja säilytystiloja sekä tietoliikenneyhteyksiä.

4.3. Ryhmäkoko

Opintoryhmät muodostetaan siten, että ne edistävät oppimistavoitteiden saavuttamista. Pääosa opinnoista opiskellaan samassa opintoryhmässä. Aloittavan ryhmän minimikoko on 7 opiskelijaa ja jatkavan ryhmän 5 opiskelijaa. Vajaiden opetusryhmien käynnistämistä pyritään välttämään ohjaamalla opiskelijat muihin vastaaviin ryhmiin, joiden oppisisällöistä on hyötyä opiskelijan opintokokonaisuudelle.

4.4. Oppilaaksi ottaminen

Taiteen perusopetuksen oppilaaksi ilmoittaudutaan Kotkan opistossa kulloinkin vallitsevan ilmoittautumisjärjestelmän mukaisesti

4.5. Opintojen jatkuvuus

Taiteen perusopetuksessa oppilaalla on oikeus jatkaa opintojaan opintokokonaisuuden loppuun asti. Poikkeuksena on tilanne, jossa oppilas käytöksellään aiheuttaa kohtuutonta häiriötä opintoryhmässä. Tällöin tilanteesta ensisijaisesti neuvotellaan oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa.

Oppilaat täyttävät kevätlukukauden lopussa jatkamisilmoituksen. He ilmoittavat haluavatko he jatkaa opintojaan myös seuraavana lukuvuonna. Kaavake palautetaan opettajalle tai opiston kansliaan määräpäivään mennessä holhoojan allekirjoituksella varustettuna.

4.6. Opintojen keskeytyminen

Jos oppilas lopettaa opintonsa kesken lukuvuoden, on huoltajan ilmoitettava asiasta heti opiston toimistoon. Oppilaalle ei palauteta opintomaksua, mikäli hän keskeyttää opintonsa kesken lukukauden.

Oppilaan katsotaan keskeyttäneen opintonsa, mikäli hän on kolme peräkkäistä kertaa poissa tunnilta ilmoittamatta syytä poissaoloonsa. Myös lukukausimaksujen hoitamatta jättäminen aiheuttaa oppilaspaikan menetyksen.

Ryhmän minimikoko on aloittavissa ryhmissä seitsemän ja jatkavissa ryhmissä viisi oppilasta. Mikäli ryhmän oppilaiden lukumäärä jää tätä pienemmäksi, se lopetetaan ja opintojaan jatkaa haluaville oppilaille pyritään etsimään korvaava ryhmä.

4.7. Lukukausimaksut

Taiteen perusopetuksen lukukausimaksuista päättää koulutuslautakunta. Eri taiteen perusopetuksen oppiaineiden lukukausimaksujen määrät löytyvät Kotkan opiston opetus-ohjelmasta.

Vapaaehtoisista opintoretkistä peritään erillinen osallistumismaksu.

4.8. Vapaaoppilaspaikat

Aikuisopintoihin ei voida myöntää vapaaoppilaspaikkoja.

Opiskelijan on mahdollista hakea vapaaoppilaspaikkaa. Koulutuslautakunta on päättänyt vapaaoppilaspaikkojen myöntämiskriteereistä ja opiston rehtorilla on oikeus myöntää hakemusten perusteella vapaaoppilaspaikka.

4.9. Vastuukysymykset

Vastuu oppilaista on oppilaitoksella vasta, kun heidät on tuotu tai he ovat tulleet opetustiloihin niin, että opettaja on heidät havainnut. Esimerkiksi käytävissä oppilaat liikkuvat vielä omalla vastuullaan.

Lapsia kuljettavien vanhempien on varmistettava, että opettaja on paikalla, ennen kuin he jättävät lapsensa opetustilaan. Vanhempien tulee myös noutaa lapsensa opetustilasta opetusohjelmassa ilmoitettuna ajankohtana.

4.10. Oppilaiden vakuutukset

Kotkan opiston opiskelijat on vakuutettu kaupungin puolesta opetustilanteessa mahdollisesti tapahtuvien tapaturmien varalta.

4.11. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Kotkan opiston Lasten ja nuorten taidekoulu toimii yhteistyössä Kotkassa ja lähialueella toimivien oppilaitosten, käsityö- ja taidealojen oppilaitosten, yrittäjien ja kulttuurilaitosten kanssa lisäksi yhteistyötä tehdään erikseen sovittavien hankkeiden osalta sekä muualla kotimaassa että kansainvälisesti. Yhteistyömuotoja ovat esim. näyttelyt, opintomatkat ja yhteiset projektit. Yhteistyöprojektien laajuus määräytyy käytettävissä olevien resurssien mukaan.

Lasten ja nuorten taidekoulun näyttelyiden avajaistilaisuudet toimivat yhteistyön muotona, jossa vuoden töihin ja alan kehitysnäkymiin tutustumisen ohessa on mahdollisuus vaihtaa ajatuksia opettajien kanssa sekä tutustua Kotkan opiston toimintaan ja toimitiloihin.

Tarvittaessa vanhemmilla on mahdollisuus varata aika opettajan kanssa keskusteluun ja vanhemmilta voidaan kerätä kirjallista palautetta Lasten ja nuorten taidekoulun toiminnasta.

5. Arviointi

5.1. Arvioinnin tehtävä ja keinot

Taiteen perusopetuksen arvioinnin tehtävänä on edistää opiskelijan kokonaisvaltaista kehittymistä opinnoissaan ja ohjata opiskelun tavoitteiden asettamista sekä vuorovaikutuksen ja palautteen avulla tukea opiskelijan itsetuntemuksen kasvua. Arviointimenetelmät valitaan siten, että ne mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Taideopetusta arvioitaessa on otettava huomioon, että sen merkitys yksilön elämässä näkyy vasta pitkällä aikavälillä.

5.2. Opiskelija-arviointi

Opiskelijan arviointi on yksilöllistä, kannustavaa, totuudenmukaista ja monipuolista. Opiskelijan arviointiin kuuluu itsearviointi, ryhmän sisäinen arviointi, opettajan suorittama arviointi ja julkisen näytön muodossa tapahtuva arviointi. Arviointi kohdistuu sekä oppimisprosessiin että prosessin lopputuloksiin, teoksiin ja tuotoksiin. Opiskelijalle annetaan jatkuvaa palautetta oppimistilanteissa ja ohjataan opiskelijaa itsearviointiin.

5.3. Oppilaitos-arviointi

Koko opiston tuloksellisuutta arvioidaan opiston kehittämisseminaareissa, joissa myös sovitaan opistoa koskevat tulostavoitteet ja kehittämistehtävät seuraavalle vuodelle.

Henkilökunnan toiminnan tuloksellisuutta käsitellään vuotuisten kehittämiskeskustelujen avulla. Näissä keskusteluissa sovitaan samalla seuraavan vuoden kehittämistehtävät.

Taiteen perusopetuksen opintokokonaisuutta kehitetään yhteistyössä maan muiden vastaavaa opetusta antavien oppilaitosten sekä eri alojen asiantuntijoiden kanssa.

6. Todistus

Taiteen perusopetuksesta annetaan yleisen oppimäärän opintojen päättyessä todistus.

Todistuksessa ilmenevät henkilötietojen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluvien opintojaksojen nimet ja laajuudet sekä opiskelu-aika.

Yksittäinen opintojakso katsotaan hyväksytysti suoritetuksi, mikäli opiskelija on ollut läsnä 2/3 lähiopetustunneista ja suorittanut opintoihin liittyvät tehtävät.

Mikäli opiskelija ei ole suorittanut koko opintokokonaisuutta, hänelle annetaan osallistumistodistus suoritetuista opinnoista.

7. Tavoitteet ja keskeiset sisällöt taiteenaloittain

Opintojen yleinen rakenne

Opiskelija suorittaa opintojensa aikana 10 kokonaisuutta ja saa opintojensa aikana yhteensä vähintään 500 tuntia opetusta. Opintojen sisällöt on määritelty taiteenaloittain, mutta opintokokonaisuuksien nimet saattavat muuttua vuosittain vahvistettavan Kotkan opiston opetussuunnitelman mukaisesti. Opintokokonaisuuksien keskeisimmät sisällöt eivät kuitenkaan muutu merkittävästi. Tämä opetussuunnitelma on joustava kokonaisuus, jonka tarkoituksena on esittää suuntaviivat opintojen etenemiselle, opintojen teemat ja keskeisimmät tavoitteet.

7.1. Musiikki

Opintojen tavoite ja rakenne

Taiteen perusopetuksen musiikin yleisen oppimäärän mukaisen opetuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin itsenäiselle ja elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on myös tukea aikuisten omaehtoista musiikin harrastamista. Opetuksen tavoitteissa otetaan huomioon oppilaiden henkilökohtaiset kiinnostuksen kohteet. Opinnoissa korostetaan musiikin harrastamisen iloa ja oppilaan vapautta toteuttaa itseään oman kokemisensa ja tekemisenä kautta. Opetuksella edistetään luovuutta ja sosiaalisia taitoja. Musiikin yleisessä oppimäärässä on tärkeää yhdessä opiskelu ja oppiminen sekä yhteismusisointi, johon yksilöopetus antaa valmiuksia.

Oppilas voi suorittaa musiikin yleisen oppimäärän joko useana eri opintokokonaisuutena, jotka laajentavat musiikillista osaamista tai yhden opintokokonaisuuden tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen pohjalta muodostetuista musiikillista osaamista syventävinä opintokokonaisuuksina siten, että ne muodostavat oppilaan tavoitteita palvelevan kokonaisuuden.

Mikäli oppilas keskittyy yhden opintokokonaisuuden tavoitteiden syventämiseen esimerkiksi perehtymällä oman instrumentin hallintaan, niin tällöin hänen kannattaa valita lisäksi opetusohjelmaansa yhteismusisointiin painottuvia opintokokonaisuuksia.

Musiikin yleisen oppimäärän opintokokonaisuuksia ovat yksinlaulu, kuoro/lauluyhtye, yhteismusisointi, soitinopinnot, musiikin tuntemus, musiikin teoria ja säveltapailu, vapaa säestys, musiikkiteknologia, maailmanmusiikki ja taiteidenvälisyys. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja, jotka tukevat oppilaan oppimista ja edistävät musiikin eri alueiden ja aihepiirien integroitumista toisiinsa.

Oppilaita kannustetaan musisoimaan ja harjoittelemaan yhdessä toisten kanssa sekä osallistumaan erilaisiin esiintymistilaisuuksiin. Oppilaita rohkaistaan osallistumaan aktiivisesti kulttuurielämään niin musiikin tuottajana kuin kuulijanakin sekä. Tavoitteena on, että oppilas saa valmiuksia laulamiseen ja soittamiseen sekä säestämiseen, improvisointiin, säveltämiseen ja sovittamiseen.

1. Yksinlaulu ja pop-laulu1-4 (50 -100t/lukuvuosi)

Yksinlaulun opiskelun tavoitteena on kehittää monipuolisesti omaa lauluääntä ja tutustua laajasti laulumusiikin eri aikakausiin, lajeihin ja laulutapoihin.

Oppilas oppii tuntemaan ääntään, oppii terveitä äänenkäyttötapoja, kehittämään lauluääntään, oppii solistisia valmiuksia, laulujen tulkintaa ja yhteismusisointitaitoja sekä saa esiintymiskokemuksia ja oppii esiintymistaitoja.

2. Kuorot/lauluyhtyeet 1-2 (50 -100 t/lukuvuosi)

Kuoroon/lauluyhtyeeseen osallistumisen tavoitteena on yhteismusisoinnin ja oman äänen kehittäminen.

Oppilas omaksuu valmiuksia oman äänen ja yhteissoinnin kehittämiseen, oppii äänen hallintaa, oppii laulamaan osana kokonaisuutta, oppii kuorolaulussa tarvittavaa nuotinlukutaitoa, oppii tuntemaan ja esittämään monipuolista kuoromusiikkia, kokee yhteismusisoinnin iloa ja yhteisiä elämyksiä.

3. Yhteismusisointi 1-4 (50 t/lukuvuosi)

Yhteismusisoinnissa oppilasta ohjataan laulamaan ja soittamaan yhdessä muiden kanssa sekä toimimaan ryhmän jäsenenä.

Oppilas oppii yhteismusisointia ohjatusti ja itsenäisesti, saa valmiuksia yhteissoinnin kehittämiseen ja oppii musisoimaan suhteessa muihin soittajiin ja laulajiin, ottamaan vastuuta erilaisten yhteismusisointitilanteiden järjestämisestä sekä ymmärtää stemmaharjoittelun merkityksen yhteismusisoinnissa ja saa esiintymiskokemuksia ja oppii esiintymistaitoja.

4. Soitinopinnot 1-6 (50/100t/lukuvuosi)

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta puhtaaseen sekä musiikillisesti rikkaaseen ja luovaan ilmaisuun.

Oppilas kehittää instrumentin soittamisen tekniikkaansa sekä oppii nuotinlukutaitoa ja prima vista –soittovalmiuksia, tulkitsemaan monipuolista ohjelmistoa, yhteissoittotaitoja ja saa solistisia valmiuksia ja esiintymistaitoja.

5. Musiikin tuntemus (50t/lukuvuosi)

Opetuksen tavoitteena on tutustuttaa oppilaat eri aikojen musiikkiin ja musiikin lajeihin ja sitä kautta auttaa heitä ymmärtämään yhteiskunnallisia ja taiteellisia ilmiöitä myös laajemmin. Äänitteiden kuuntelun lisäksi on tärkeää saada kokemuksia elävistä konserteista, joissa kaikki osatekijät luovat yhdessä kokonaisvaltaisen kuuntelukokemuksen.

Oppilas oppii keskittymään musiikin kuunteluun, tuntemaan eri aika- ja tyylikausien sävellyksiä, oppii tuntemaan musiikin eri lajeja, analysoimaan ja ymmärtämään erilaisia sävellyksiä, oppii arvioimaan musiikkia ja käyttämään erilaisia ympäristön tarjoamia musiikkipalveluita.

6. Musiikin teoria ja säveltapailu 1-4 (50t/lukuvuosi)

Musiikin teorian ja säveltapailun opetuksessa korostetaan teoreettisten asioiden oppimista oman tekemisen, soittamisen ja laulamisen kautta. Yleistavoitteena on nuotinlukutaidon kehittäminen. Sisällöissä keskeisiä osa-alueita ovat rytmi, melodia, intervallit, asteikot ja soinnut.

Oppilas oppii nuotinlukutaitoa, oppii yhdistämään teoriaopetuksen käytännön musisointiin, musiikillista ajattelukykyä, jäsentämään musiikkia ja ymmärtää musiikillisia lainalaisuuksia.

7. Vapaa säestys ja improvisointi 1-4 (50t/lukuvuosi)

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas oppii käyttämään hankkimiaan soittotaitoja erilaisissa tilanteissa.

Oppilas saa valmiuksia ilmaista musiikillisia ajatuksiaan ja ideoitaan improvisoimalla ja tuottamalla ääntä ja musiikkia, soittamaan sekä sointumerkeistä että korvakuulolta, improvisointia ja transponointia ja vapautuu nuottikuvaan sidotusta soittamisesta, tyylinmukaista rytminkäsittelyä ja fraseerausta, erityylyisiä säestyksiä ja kehittää instrumentin soittotekniikkaansa.

8. Musiikkiteknologia (50t/lukuvuosi)

Musiikkiteknologiaopintojen tavoitteena on, että opiskelija oppii perusvalmiudet hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa musiikkiharrastuksessaan ja opinnoissaan. Varsinaisiin työkaluihin ja verkkotoiminnan perustaitoihin perehtymisen lisäksi oppilas omaksuu valmiuksia musiikin tuottamiseen tietotekniikan avulla.

Oppilas oppii käyttämään tietokonetta oman opiskelunsa tukena, kykenee hyödyntämään opinnoissaan tietoverkkojen ja verkkopedagogiikan antamia mahdollisuuksia, ymmärtää notaatio- ja äänitysohjelmien toimintaperiaatteet, hallitsee nuottisivun tuottamiseen ja muokkaamiseen liittyvät toiminnot ja kykenee tuottamaan musiikkia tietotekniikan avulla.

9. Maailmanmusiikki 1-4 (50t/lukuvuosi)

Maailmanmusiikin opiskelun tarkoituksena on tutustua maailman musiikkikulttuureihin ja oppia hahmottamaan musiikkia kulttuurin osana.

Oppilas tutustuu eri maiden ja kansojen musiikkityyleihin ja musiikin historiaan, oppii tuntemaan erilaisia soittimia ja soittotapoja, tutustuu eri musiikkikulttuureihin musiikkia kuuntelemalla ja musiikkia tekemällä.

10. Taiteidenvälisyys (50t/lukuvuosi)

Taiteidenvälisten opintojen tavoitteena on monipuolistaa musiikinopetusta ja auttaa oppilasta ymmärtämään taidetta myös laajemmin.

Oppilas tutustuu johonkin muuhun taiteenalaan, perehtyy jonkin muun taidelajin tiedollisiin ja teknisiin perusteisiin, omaksuu keinoja, joilla musiikki ja kyseinen taidelaji voidaan elävästi yhdistää kokonaisuudeksi.

Varhaisiän musiikkiopinnot

Varhaisiän musiikinopetuksen tavoitteena on, että lapsi saa musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmälle musiikkiharrastukselle. Lapsi kehittyy kuuntelemaan ja kokemaan musiikkia sekä ilmaisemaan itseään musiikin keinoin. Musiikin elementit – rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri – muodostavat opetuksen keskeisen sisällön. Elämysten avulla, leikin keinoin harjaannutetaan lapsen musiikillista muistia ja musiikin kuunteluvalmiuksia sekä tuetaan hänen kognitiivista, emotionaalista, motorista ja sosiaalista kehitystään.

Varhaisiän musiikkiopinnot koostuvat vauvamuskareista (24 t/lukuvuosi), vanhempilapsimuskareista (24 t/lukuvuosi) ja 4-6-vuotiaiden muskareista (24 t/lukuvuosi).

7.2. Sanataide

Opintojen tavoite ja rakenne

Sanataiteen opetuksen tavoitteena on kielen ja mielikuvituksen rikastuttaminen. Kirjoittamisen ja kirjallisuudentuntemuksen avulla kehitetään ajattelutaitoja ja jäsennetään maailmaa. Opinnoissa korostetaan iloa, leikkiä ja ilmaisuvapautta. Opinnoissa tutustutaan sekä lukemisen ja kirjoittamisen perinteisiin muotoihin että uusien viestimien tuomiin mahdollisuuksiin. Yhteistyötä toteutetaan eri taiteenalojen välisinä projekteina.

1. Sanasta runoksi ja tarinaksi 1-4 (50 t/lukuvuosi)

Oppilas havainnoi itseään ja ympäristöään, kerää aineksia kertomuksiinsa, rikastaa mielikuvitustaan ja laajentaa sanavarastoaan sekä kehittää suullista ja kirjallista ilmaisuaan.

2. Kertomuspaja 1-3 (50-75t/lukuvuosi)

Oppilas perehtyy juonellisiin kertomuksiin, tunnistaa kerronnan rakenteita, oppii fiktion käsitteitä ja huomaa, miten oma kokemus muuttuu fiktioksi. Hän keksii omia seikkailuja ja sankarihahmoja ja harjaantuu kertomuksen suunnitteluun.

3. Kirjoittamisen lajityypit 1-2 (50-75t/lukuvuosi)

Näillä kirjoittamisen joihinkin vuosittain vaihtuviin kirjoittamisen eri lajityyppeihin (esim. historiallinen tarina, science fiction, fantasia, dekkari jne.) keskittyvillä opintokokonaisuuksilla oppilasta ohjataan havainnoimaan realismin ja fantasian eroja, etsimään ja tunnistamaan eri lajityyppejä rakentavia keskeisiä tekijöitä.

4. Teksti maailmassa (50t/lukuvuosi)

Oppilas oppii tekstin tien julkaisuksi ja kirjallisen kentän toimintaa ja toimijoita, kokeilee lehtikirjoittamista, ottaa huomioon, että viestillä on kohderyhmä ja tavoite, kokeilee teksteillä vaikuttamista sekä toteuttaa ideoimansa kokonaisuuden ja tiedottaa siitä.

5. Taiteet kohtaavat 1-2 (50 -75t/lukuvuosi)

Oppilas oppii tulkitsemaan eri taidelajeja sisältäviä teoksia, yhdistämään kokemuksen ja tekemisen ja saa sanataiteen rinnalla tuntumaa toiseen taidelajiin. Oppilas kirjoittaa käsikirjoituksen esimerkiksi teatteriesitykseen.

Aikuisten sanataiteen opinnot

Aikuisten opetuksessa noudatetaan soveltaen sanataiteen yleisen oppimäärän opintokokonaisuuksissa määritettyjä tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Aikuisia ohjataan oma-aloitteiseen työskentelyyn sekä tehtävien ja opitun soveltamiseen itsenäisesti. Heitä ohjataan lukemaan ja tutkimaan laajasti kaunokirjallisuutta ja muita sanataiteen alaan kuuluvia tekstejä ja hyödyntämään niitä omassa kirjoittamisessaan. Opiskelu koostuu sekä lähiopetuksesta että itsenäisistä opiskelujaksoista. Opetusta annetaan sekä ryhmä- että yksilöopetuksena.

Kotkan opiston aikuisten sanataiteen opinnot koostuvat seuraavista opintojaksoista

1. Elävä kirjallisuus 1-2 (24 – 30t/lukuvuosi)

Opiskelija perehtyy kirjallisuuden alalajeihin, aikakausiin ja kirjallisiin ilmiöihin. Opiskelija oppii keskustelemaan kirjallisuudesta sekä analysoimaan lukemaansa

2. Luova kirjoittaminen 1-3 (40-60t/lukuvuosi)

Opinnoissa syvennyttään kirjoittamisen yksilöllisiin lähtökohtiin, perehdytään kirjoittamisen taustateorioihin, tutustutaan eri tekstilajeihin ja opitaan sekä antamaan että vastaanottamaan palautetta.

3. Mestarikurssit 1-4 (50-100t/lukuvuosi)

Tämän kokonaisuuden aikana kirjoittamiseen suhtaudutaan vakavasti. Tavoitteena on käsikirjoituksen saattaminen julkaisukuntoon. Näille jaksoille on erillinen hakuprosessi, joka vahvistetaan vuosittain.

4. Kirjoittamisen lajityypit (20-40t/lukuvuosi)

Näillä kirjoittamisen joihinkin vuosittain vaihtuviin kirjoittamisen eri lajityyppeihin (esim. historiallinen tarina, science fiction, fantasia, dekkari jne.) keskittyvillä

opintokokonaisuuksilla oppilasta ohjataan havainnoimaan realismin ja fantasian eroja, etsimään ja tunnistamaan eri lajityyppisiä rakentavia keskeisiä tekijöitä.

7.3.Tanssi

Opintojen tavoite ja rakenne

Tanssin yleisen oppimäärän opetuksen tavoitteena on saada oppilas kokemaan tanssin ja liikunnan iloa. Opetuksen tavoitteena on antaa elämyksiä, saada oppilas kokemaan ja ymmärtämään tanssi fyysisen toiminnan ja luovuuden sekä myös tietojen oppimisen kautta. Oma kokemusperäinen suhde tanssiin luo pohjaa kulttuurimyönteisyydelle ja elinikäiselle tanssinharrastukselle. Itsensä ilmaiseminen ja esiintyminen ovat tärkeä osa tanssinopiskelua. Niiden kautta tuetaan oppilaan luovuuden ja taiteellisen ilmaisun heräämistä sekä terveen itsetunnon kehittymistä. Opetuksen tavoitteena on johdattaa oppilas pitkäjänteisen työskentelyn piiriin sekä ymmärtämään toiston merkitys harjoittelussa ja oppimisessa. Tanssinopetuksen tehtävänä on osaltaan tukea oppilaan fyysisistä ja psyykkistä hyvinvointia sekä omasta terveydestä ja ravitsemuksesta huolehtimista. Opetuksen tehtävänä on kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisiin tanssin tapahtumiin ja esityksiin myös kuulijana ja katsojana sekä antaa valmiuksia käyttää erilaisia ympäristön tarjoamia kulttuuripalveluita.

Opinnot rakentuvat kymmenestä opintokokonaisuudesta. Oppilas valitsee opintonsa oppilaitoksen tarjoamista opintokokonaisuuksista. Oppilas voi koota tanssin yleisen oppimäärän opinnot saman tanssilajin tasolta toiselle etenevistä opintokokonaisuuksista tai eri opintokokonaisuuksien yhdistelmistä. Opintokokonaisuuksien kesto ja laajuus määritellään tarkemmin vuosittain vahvistettavassa opetussuunnitelmassa. Valitsemassaan tanssilajissa oppilaat kehittävät tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan sekä tutustuvat muun muassa tanssilajin perusliikemateriaaliin ja terminologiaan sekä tanssin historiaan.

Etniset tanssit -opintokokonaisuuteen kuuluu muun muassa eri maiden kansantansseja, kuten afrikkalainen tanssi, flamenco sekä karakteritanssit. Ajan ilmiöt opintokokonaisuus sisältää ajalle tyypillisiä tanssityylejä, joiden lähtökohdat voivat olla esimerkiksi nuorten omassa kulttuurissa (musiikki, videot, elokuvat). Esiintymistoiminta on erillinen opintokokonaisuus.

1. Lastentanssi 1-4 (27-37t/lukuvuosi)

Oppilas tutustuu tanssi peruselementteihin luovan tanssin keinoin. Lastentanssi tukee lapsen kehitystä ja rohkaisee lapsen omaa luovuutta, ajattelua ja liikeilmaisua. Opintokokonaisuuden sisällä voi vuosittain olla myös oma ryhmä pojille.

Lastentanssin jälkeen oppilas valitsee joko klassisen baletin, Jazztanssin tai nykytanssin tai hän voi yhdistellä opintokokonaisuuksia molemmista.

2a. Klassinen baletti 1-7 (37-54t/lukuvuosi)

Oppilas tuntee klassisen baletin traditiota ja elementtejä, kuten tekniikkaa, terminologiaa, ilmaisua ja tyyliä, kehittää omaa tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan.

2b. Nykytanssi 1-7 (37-54t/lukuvuosi)

Oppilas oppii tuntemaan nykytanssin elementtejä, kuten tekniikkaa, terminologiaa, ilmaisua ja tyyliä, kehittämään tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan ja löytää oman liikelaatunsa ja -materiaalinsa ja tunnistaa erilaisia liikelaatuja.

2c. Jazztanssi/street/hip-hop 1-7 (37-54t/lukuvuosi)

Oppilas oppii tuntemaan jazz- street ja/tai hiphop-tanssin traditiota ja elementtejä, kuten terminologiaa, tekniikkaa, ilmaisua ja tyyliä, kehittämään omaa tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan sekä ymmärtämään musiikin rytmin merkityksen tanssissa.

3. Tanssin erityisalal (30-50t/opintovuosi)

Oppilas perehtyy esimerkiksi ajan tanssi-ilmiöihin flamencoon, suomalaiseen kansantanssiin tai etnisiin tansseihin. Oppilas oppii ymmärtämään suomalaiseen kulttuuriin ja sen alueellisiin erityispiirteisiin liittyviä elementtejä, kansantanssitekniikan perusteita ja kehittää omaa tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan. Lisäksi oppilas oppii tuntemaan lajikohtaisen tanssin traditiota ja elementtejä, kuten tekniikkaa, terminologiaa.

4. Esiintymistoiminta 1-5 (4-20t/opintovuosi)

Oppilas ymmärtää tanssin esittävänä taidemuotona ja vuorovaikutuksena tanssin tekijöiden ja yleisön välillä sekä ymmärtää tanssiteoksen useamman taiteenalan synteessinä ja eri vaiheista ja osista koostuvana kokonaisuutena

5. Taiteidenvälisyys (20-40t/opintovuosi)

Oppilas tutustuu johonkin muuhun taiteenalaan ja perehtyy jonkin muun taidelajin tiedollisiin ja teknisiin perusteisiin sekä oppilas omaksuu keinoja, joilla tanssi ja kyseinen taidelaji voidaan elävästi yhdistää kokonaisuudeksi.

Varhaisiän tanssiopinnot

Varhaisiän tanssiopintojen tavoitteena on lapsen luovuuden, kehontuntemuksen ja itsetunnon kehittäminen. Leikinomaisilla harjoituksilla edistetään lapsen sosiaalisia taitoja ja oppimisvalmiuksia. Opetuksen tehtävänä on herättää tanssin iloa, tukea itseilmaisun kehittymistä sekä kannustaa pitkäjänteisen harrastustoiminnan piiriin.

7.4. Esittävät taiteet

Opintojen tavoite ja rakenne

Esittävien taiteiden yleisen oppimäärän suuntautumisvaihtoehdot ovat sirkustaide ja teatteritaide. Esittävien taiteiden suuntautumisvaihtoehtojen tavoitteena on vahvistaa oppilaan luovuutta, ajatteluntaitojen kehittymistä, emotionaalista ja esteettistä kasvua sekä kykyä pitkäjänteiseen tavoitteelliseen työskentelyyn. Opetuksessa vahvistetaan oppilaan myönteisen minäkuvan ja itsetunnon kehittymistä. Opetuksen tavoitteena on luoda olosuhteet, joissa oppilas voi kehittää omaa ilmaisuaan, taitojaan ja tietojaan. Opetuksessa syvennetään sirkus- ja teatteritaiteen ymmärrystä sekä kykyä kokea iloa omasta ja muiden työskentelystä ja esityksistä. Tavoitteena on, että oppilaille syntyy hyvä suhde sirkus- tai teatteritaiteeseen.

Esittävien taiteiden perusopetuksen yleinen oppimäärä koostuu joko toisesta tai molemmista suuntautumisvaihtoehdoista. Opinnot muodostuvat perusopinnoista ja työpajaopinnoista, joita on yhteensä kymmenen opintokokonaisuutta (sirkustaide 5+5 ja teatteritaide 6+4). Opetusta annetaan sekä viikko-opetuksena, kurssimuotoisena opetuksena että monimuoto-opetuksena.

7.4.1. Sirkustaide

Opintojen tavoite ja rakenne

Tavoitteena on, että oppilas tutustuu sirkustaiteen eri lajeihin ja niiden ilmaisumuotoihin: akrobatiaan, ilma-akrobatiaan, tasapainoiluun, jongleeraukseen ja taikuuteen. Opiskelun aikana hän oppii eri sirkustaiteen alueilla tarvittavia taitoja ja tietoja sekä oppii hyödyntämään taiteidenvälisyyttä. Sirkustaiteen opiskelu on fyysisten taitojen harjoittelua ja kehittämistä, ja opetus sisältää jatkuvaa kehonhuollon harjoittelua.

Sirkustaiteen perusteet 1–5 (50t/lukuvuosi)

Oppilas tutustuu sirkukseen taidemuotona ja sirkustaiteen perusteisiin: tekniikoihin, kehontuntemukseen, sirkuksen historiaan ja sirkustietouteen sekä esiintymiseen. Oppilas tutustuu opintojen alussa leikinomaisesti sirkustaiteeseen. Oppilas valitsee sirkuslajeista oman taitolajinsa perusopintojen loppuvaiheessa. Oppilasta ohjataan oman taitolajinsa valinnassa ja kyseisen lajin ilmaisussa, tekniikkaharjoittelussa ja kehonhuollossa.

Sirkustaiteen työpajaopinnot 6–109 (50t/lukuvuosi)

Työpajoissa syvennetään sirkustaiteen ilmaisullista ja teknistä osaamista ja sirkustietoutta. Työpajoissa tehdään yhteistyötä muiden taidealojen kanssa. Opetuksessa syvennyttään oppilaan taiteellisen ilmaisukykyyn ja esiintymistaitojen kehittämiseen yhdessä tai useassa sirkuslajissa. Oppilas tutkii ja erittelee omaa ja muiden työtä. Hän suunnittelee ja toteuttaa opiskelun aikana julkisia esityksiä ja tutustuu esityksen tuottamiseen. Opetuksessa kehitetään oppilaan kykyä itsenäiseen työskentelyyn. Oppilas valmistaa opintokokonaisuuden lopussa.

Varhaisiän opinnot

Varhaisiän opinnoissa opetuksen lähtökohtana on leikki. Opetuksessa korostetaan aistihavaintojen tekoa sekä tuetaan mielikuvituksen ja aloitekyvyn kehittymistä. Oppilas ohjataan työskentelemään pitkäjänteisesti. Hän harjoittelee ryhmässä olemista ja toimimista sekä opettelee keskustelemaan omasta ja muiden työskentelystä. Sirkustaiteen varhaisiän opinnoissa oppilas tutustuu sirkustaiteeseen ja ohjattuun liikunnalliseen harjoitteluun ryhmässä. Hän harjoittelee sirkustaiteen sanaston käyttämistä. Teatteritaiteen varhaisiän opinnoissa oppilas tutustuu teatteri-ilmaisun alkeisiin. Hänen persoonallisen ilmaisunsa kehittymistä tuetaan satujen ja tarinoiden sekä rooli- ja teatterileikkien avulla. Oppilas oppii käyttämään teatteritaiteen sanastoa.

7.4.2. Teatteritaide

Teatteritaiteen opiskelun myötä oppilas oppii antamaan kokemuksilleen merkityssisältöjä ja ilmaisemaan ajatuksiaan, tunteitaan ja tavoitteitaan teatteritaiteen keinoin. Teatteritaiteen opiskelu on toiminnallista, ja oppiminen tapahtuu omakohtaisen tekemisen kautta. Opiskelussa korostuu ryhmässä toimiminen ja kokemuksellinen oppiminen. Oppilas oppii arvioimaan työskentelyään vuorovaikutteisissa tilanteissa.

Teatteritaiteen perusteet 1–6 (50t/opintovuosi)

Opintokokonaisuuksien aikana oppilas tutustuu teatteritaiteen perusteisiin ja teatterin eri muotoihin. Opetuksessa painotetaan vuorovaikutustaitojen harjoittamista ja osallistumista teatterinomaiseen ryhmässä tapahtuvaan toimintaan. Teatteri- ja roolileikkien avulla vahvistetaan oppilaan ilmaisu- ja havaintokyvyn kehittymistä. Opetuksessa tuetaan oppilaan henkilökohtaisen taiteellisen näkemyksen kehittymistä. Oppilas tutustuu teatterin osa-alueisiin: näyttelijäntyyöhön, dramaturgiaan, ohjaajantyyöhön, puvustukseen ja maskeeraukseen, lavastukseen sekä valo- ja äänisuunnitteluun. Oppilas saa monipuolisia kokemuksia esitysten valmistamisprosesseista ja kokemuksia esiintymisestä. Opintojen aikana valmistetaan pienimuotoinen esitys. Oppilasta opastetaan keskustelemaan teatteritaiteen käsitteistä omasta ja muiden työskentelystä sekä arvioimaan sitä.

Teatteritaiteen työpajaopinnot 7–10 (50t/opintovuosi)

Työpajoissa syvennetään teatteritaiteen ilmaisullista ja teknistä osaamista sekä teatteritietoutta. Työpajoissa voidaan tehdä yhteistyötä muiden taidealojen kanssa ja kutsua eri alojen asiantuntijoita vierailijoiksi, käydä teatteriesityksissä ja tutustumisvierailuilla sekä esittää omia produktioita muualla.

7.5. Visuaaliset taiteet

Opintojen tavoitte ja rakenne

Visuaalisten taiteiden yleisen oppimäärän suuntautumisvaihtoehdot Kotkan opiston Lasten ja nuorten taidekoulussa ovat kuvataide ja käsityö.

Kuvataiteen suuntautumisvaihtoehdossa oppilas oppii ilmaisemaan itseään kuvataiteen eri osa-alueilla, joita ovat kuvallinen ilmaisu, kuvallinen media, kulttuuriperintö, esineympäristö ja muotoilu sekä luonnon ja rakennetun ympäristön visuaaliset ilmiöt. Oppilas oppii ymmärtämään, tulkitsemaan ja arvottamaan kuvataiteen ilmiöitä nyky-yhteiskunnassa historiallisesta, eettisestä ja esteettisestä näkökulmasta.

Käsityön suuntautumisvaihtoehdossa oppilas oppii ilmaisemaan itseään käsityön eri osa-alueilla, joita ovat esinesuunnittelu ja esineiden valmistus, tekstiilin ja vaatetuksen suunnittelu ja valmistus sekä ympäristön suunnittelu ja rakentaminen. Käsityöilmaisu perustuu kulttuuriperintöön, taiteidenvälisyyteen ja luonnontuntemukseen. Oppilas oppii arvostamaan käden taitoja ja ymmärtää käsityön kulttuurisia merkityksiä.

Visuaalisten taiteiden yleisen oppimäärän opinnot koostuvat joko yhdestä tai useasta suuntautumisvaihtoehdosta (kuvataide ja käsityötaide).

7.5.1.Kuvataide

Kuvataiteen perusteet 1–7 (50t/opintovuosi)

Oppilas oppii kuvallisia ajattelunvalmiuksia ja kuvan tekemisen perustaitoja usealla eri kuvataiteen osa-alueella sekä oppii kehittämään omaa kuvallista ilmaisuaan. Oppilas harjoittelee kuvan visuaalisten peruselementtien käyttämistä sekä tutustuu eri materiaaleihin ja eri tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin. Oppilas harjoittelee materiaalien ja työskentelyvälineiden käyttämistä tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja kestävästi kehityksen mukaisesti. Opinnoissa tarkastellaan kuvataiteen ja arjen kuvia sekä kehitetään oppilaan kulttuurin, nykyaikaisen taiteen ja taidehistorian tuntemusta. Oppilas tutustuu esineympäristöön, muotoilun perusteisiin, rakennettuun ja luonnon ympäristöön. Kuvallinen työskentely pohjautuu oppilaan havaintoihin, mielikuviin ja mielikuvitukseen. Oppilas opettelee tulkitsemaan ja arvioimaan sanallisesti omaa ja muiden työskentelyä ja töitä.

Kuvataiteen työpajaopinnot 8–10 (50-75t/opintovuosi)

Työpajaopinnot järjestetään usealta kuvataiteen alueelta tai opetuksessa painotetaan jotakin aluetta opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Oppilas kehittää taiteellista ilmaisukykyään yhdellä tai useammalla kuvataiteen alueella. Työpajoissa oppilas syventää taitojaan ja tietojään sekä perehtyy aiempaa perusteellisemmin materiaalien ja tekniikoiden mahdollisuuksiin oman ilmaisunsa välineenä. Opintojen aikana oppilaan kyky itsenäiseen työskentelyyn kehittyy ja hän oppii tekemään tietoisesti valintoja omassa ilmaisussaan sekä perustelemaan niitä. Oppilas opettelee arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä ja töitä. Oppilas saa monipuolisia kokemuksia työskentelystä yhdessä muiden kanssa. Keskeisiä sisältöalueita ovat kuvallinen ilmaisu, taiteentuntemus, taidehistoria ja nykyaikaisen kuvataiteen kuvasto, oppilaan oma kulttuuriperintö ja hänelle vieraiden kulttuurien kuvallinen maailma, rakennettu ja luonnonympäristö, esineympäristö ja kuvallinen media.

Varhaisiän kuvataiteen opinnot

Vanhempi-lapsi kuvataideryhmissä oppilas harjoittelee yhdessä vanhempansa maalaamista, piirtämistä, kolmiulotteista rakentelua, grafiikkaa ja muita kuvataiteen ilmaisutapoja. Opetuksessa tarkastellaan ja tutkitaan lähiympäristöä ja tutustutaan paikalliseen kulttuuriperintöön.

7.5.2. Käsiyö

Opintojen tavoite ja rakenne

Käsiyön opetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää käsiyön merkityksen ihmisen hyvinvointiin. Opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan omakohtaiset kokemukset, käsillä työskentely, tuotteiden valmistus ja ilmaisu. Käsiyöilmaisuus perustuu kulttuuriperintöön, taiteidenvälisyyteen ja luonnontuntemukseen. Oppilas oppii arvostamaan käden taitoja ja tietoja sekä ymmärtää käsiyön kulttuurisia merkityksiä. Opetuksessa käsiyö ilmenee ilmaisuna, tekoina, taitoina, tuotteina ja teoksina. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää suomalaista tekstiili-, esine- ja ympäristökulttuuria sekä kulttuurien erilaisuutta sekä säilyttää ja edelleen kehittää perinteisiä käsiyömenetelmiä ja työtapoja.

Käsiyötä ja muotoilua tarkastellaan esteettisestä, ilmaisullisesta, käyttötarkoituksen mukaisesta, fysiologisesta ja rakenteellisesta sekä materiaalisesta näkökulmasta. Opetuksessa painotetaan havainnointia: tietoista ympäristön, median ja käsiyöprosessin sekä oman toiminnan tarkastelua. Opetussisällöt valitaan niin, että oppilaan taidot ja tiedot, tekniikoiden ja materiaalien sekä työvälineiden monipuolinen tuntemus ja hallinta kehittyvät. Oppilas ohjataan luomaan laadukkaita tuotteita sekä kehittämään kestävästä kehityksen mukaisia ratkaisuja. Tavoitteena on, että oppilas oppii yhdistämään visuaalisia, käyttötarkoituksen mukaisia, ekologisia, taloudellisia ja teknologisia ominaisuuksia käsiyötuotteeseen. Tuotteissa tulee näkyä esteettinen, visuaalinen ja kulttuurinen osaaminen sekä perinteen taitaminen.

Käsiyön perusteet 1–6 (50-75t/opintovuosi)

Käsiyön perusteissa oppilas oppii ilmaisemaan itseään käsiyön osa-alueilla, joita ovat esinesuunnittelu ja esineiden valmistus, tekstiilin ja vaatetuksen suunnittelu ja valmistus sekä ympäristön suunnittelu ja rakentaminen. Koulutuksen järjestäjä määrittelee omassa opintosuunnitelmassaan kaikille yhteisiksi opinnoiksi ainakin yhden opintokokonaisuuden tavoitteet ja sisällöt jokaiselta käsiyön osa-alueelta. Oppilaan kokonaisvaltainen ja myönteinen minäkuva ja itsetunto kehittyvät oman työskentelyn avulla. Oppilas perehtyy monipuolisesti materiaalien ja tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin sekä taitojen ja tietojen soveltamiseen käsiyön suunnittelu- ja valmistusprosessissa.

Käsiyön työpajaopinnot 7–10 (50-100t/opintovuosi)

Työpajoissa syvennetään perusopinnoissa saavutettuja taitoja ja tietoja yhdellä tai usealla käsiyön eri osa-alueella. Yhden työpajan sisältönä voi olla taiteidenvälisyys. Oppilas syventää ilmaisuaan ja vuorovaikutustaitojaan. Hän kehittää ongelmanratkaisutaitojaan koko työpajaopintojen ajan. Oppilas oppii käyttämään työskentelyynsä sopivia työtapoja, tekniikoita ja materiaaleja. Oppilas suunnittelee ja valmistaa tuotteita, joiden tekemisessä yhdistyvät taidollinen ja tiedollinen osaaminen sekä elämyksellisyys ja sosiaalinen vuorovaikutus. Oppilas opettelee yhdistämään visuaalisia, käyttötarkoituksen mukaisia, ekologisia, taloudellisia ja teknologisia ominaisuuksia käsiyötuotteeseen. Oppilas harjoittelee itsenäistä työskentelyä, käsiyöprosessin sanallistamista ja itsearviointia suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Oppilas ymmärtää suomalaista tekstiili-, esine- ja ympäristökulttuuria sekä kulttuurien erilaisuutta. Oppilas hahmottaa elinympäristön monimuotoisuutta sekä ympäristön kulttuuriarvoja. Oppilas tutustuu käsiyöhön taiteena ja harrastuksena sekä ammatillisena toimintana, taitoteknologiana, alueellisena kulttuurina ja kulttuuriperintönä.

Varhaisiän käsiyön opinnot

Vanhempi-lapsiryhmät (20-40t/lukuvuosi)

Oppilas tutustuu käsiyön kolmeen osa-alueeseen: esinesuunnitteluun ja valmistamiseen, tekstiilin ja vaatetuksen suunnitteluun ja valmistamiseen sekä ympäristön suunnitteluun ja rakentamiseen. Opetuksessa kokeillaan erilaisia materiaaleja, työtapoja ja perustekniikoita.

Oppilas havainnoi ja tutkii lähiympäristöään ja oman kulttuurinsa käsitöitä ja käsityöperinnettä.

Aikuisten käsityön opinnot

Aikuisten käsityökoulu 1-6 (50-100t/lukuvuosi)

Opetuksessa korostuvat aikuisten kiinnostuksen kohteet käsityön eri osa-alueilla. Painoalueita ovat esteettinen, visuaalinen ja kulttuurinen osaaminen, perinteen taitaminen, käsityöilmaisun kehittäminen sekä käsityöllisten tekniikoiden ja materiaalien hallinta sekä käden taidot.